

Sygn. akt I ACz 549/14

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSA Anna Kowacz-Braun

Sędziowie: SSA Maria Kus-Trybek

SSO del. Marek Boniecki (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 10 kwietnia 2014 r. w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. K. (1)

przeciwko M. K. (2)

o rozwód

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 12 lutego 2014 r., sygn. akt. I C 1416/13

postanawia: oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Pozwany M. K. (2) wniósł o udzielenie zabezpieczenia roszczenia alimentacyjnego w sprawie o rozwód poprzez zasądzenie od powódki na swoją rzecz renty alimentacyjnej w wysokości 1000 zł miesięcznie, płatnej do rąk uprawnionego do 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w zapłacie – przez czas trwania postępowania.

Uprawniony podał, że pozbawiony jest źródła dochodów przez żonę i córki, natomiast problemy zdrowotne w znacznym stopniu ograniczają jego możliwości zarobkowe. Z kolei zobowiązana mieszkając u brata, nie musi ponosić kosztów utrzymania mieszkania, a jej stan zdrowia umożliwia znalezienie pracy w pełnym wymiarze. Ponadto korzysta ze wsparcia dzieci stron, wobec pozwanego deklarowała zarobki w wysokości 3500 zł.

Postanowieniem z dnia 12 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy w Nowym Sączu oddalił wniosek.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że strony zawarły małżeństwo w 1988 r. i mają czworo dorosłych dzieci. Małżonkowie nie mieszkają razem. Dzieci stron odwiozły w październiku 2013 r. pozwanego do jego rodziny w P.. Pozwany pobiera rentę w kwocie 604,49 zł. Pomaga mu też siostra. W 1995 r. przeszedł zawał serca i zdiagnozowano u niego chorobę serca. Leczenie podejmował do 2001 r. Został zaliczony do III grupy inwalidzkiej z przeciwskazaniem do podejmowania ciężkich prac. Powódka mieszka z bezrobotnym synem w mieszkaniu brata. Koszty utrzymania mieszkania wynoszą ok. 230 zł. Powódka nie pracuje i nie otrzymuje świadczeń z Urzędu Pracy. Utrzymuje się z prac dorywczych, które dają jej dochód 200 zł miesięcznie oraz z pomocy finansowej córek – 500 zł. Leczy się na alergię, na leki na uspokojenie wydaje 250 zł. W 2012 r. nie osiągnęła dochodu, nie pobierała zasiłku chorobowego. Nie figuruje w (...). Do stycznia 2014 r. pobierała wraz z dziećmi rentę pozwanego, która wpływała na wspólne konto małżonków.

Obecnie pozwany zablokował dyspozycję wypłat i jego renta nie będzie wpływała na to konto. Przed wyjazdem do P. utrzymywał się z prac dorywczych. Gdy posiadał środki finansowe, najczęściej przebywał poza domem i spożywał alkohol. Nie przekazywał regularnie powódce pieniędzy na utrzymanie rodziny. Nie dokłada się także do utrzymania córki studiującej w K.. W związku z nadużywaniem alkoholu zaciągał zobowiązania, które regulowała powódka.

Sąd Okręgowy, powołując się na przepis art. 27 k.r.o. wskazał, że obowiązek utrzymania rodziny spoczywa w równym stopniu na obojgu małżonkach. Pozwany prowadzi osobne gospodarstwo domowe, pobiera rentę i korzysta z pomocy siostry. Posiada też możliwości zarobkowe, albowiem nie może wykonywać tylko prac ciężkich. W ocenie Sądu sytuacja finansowa powódki, która utrzymuje się tylko z prac dorywczych i pomocy córek, jest znacznie trudniejsza niż pozwanego.

Postanowienie powyższe zaskarżył w całości pozwany, zarzucając: 1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 27 k.r.o. przez błędną jego wykładnię, a w konsekwencji pozbawienie uprawnionego prawa do uzyskania renty alimentacyjnej, w sytuacji gdy uprawniony bez swojej winy znajduje się w stanie niedostatku i jest pozbawiony jakiegokolwiek pomocy od członków swojej rodziny; 2) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 133 k.r.o. w zw. z art. 135 k.r.o., polegające na naruszeniu zasady równej stopy życiowej rodziców i dzieci, przejawiającej się w usankcjonowaniu stanu, w którym uprawniony bez swojej winy znajduje się w dużo gorszej sytuacji bytowej niż zobowiązana; 3) mogące mieć wpływ na wynik sprawy naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 §1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia całości zebranego w sprawie materiału dowodowego, sprzeczność ustaleń Sądu pierwszej instancji z tym materiałem oraz błędną jego ocenę, co polegało na błędnym ustaleniu, że: a) uprawniony nie przyczyniał się do dostarczania rodzinie środków utrzymania, w sytuacji gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wskazuje, że wypełniał go w większym stopniu niż pozwana, b) zobowiązana realizuje swoje możliwości zarobkowe, w sytuacji gdy będąc w pełni zdolną do pracy, uzyskuje dochód w wysokości 200 zł miesięcznie, c) okoliczność, iż zobowiązana przywłaszczyła sobie rentę uprawnionego nie ma wpływu na istnienie stanu niedostatku po jego stronie.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i udzielenie zabezpieczenia przez zasądzenie od powódki na swoją rzecz renty alimentacyjnej w wysokości 1000 zł miesięcznie, płatnej do rąk uprawnionego do 10. każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w zapłacie – przez czas trwania postępowania

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie.

Pozwany domagał się udzielenia zabezpieczenia roszczenia określonego w art. 60 §1 k.r.o., co jednoznacznie wynika z treści jego wniosku datowanego na 30 stycznia 2014 r. Dla uwzględnienia tego żądania konieczne było zatem, stosownie do przepisu art. 753 §1 k.p.c., uprawdopodobnienie okoliczności je uzasadniających. Zebrany dotychczas w sprawie materiał, jakkolwiek czyni wiarygodnym istnienie przesłanek orzeczenia rozwodu, nie daje podstaw do przyjęcia, że wyłącznie winnym rozkładu małżeństwa jest pozwany. Uprawdopodobnienie, w kontekście unormowania zawartego w art. 243 k.p.c., rozumiane winno być jako surogat dowodu, zwolniony od ścisłych formalności dowodowych przewidzianych w przepisach działu III, tytułu VI, księgi I Kodeksu postępowania cywilnego. Nie oznacza to jednak, że dla udzielenia zabezpieczenia wystarczające jest przytoczenie samych okoliczności uwiarygadniających zasadność roszczenia, bez zaoferowania jakiegokolwiek namiastki dowodu. W rozpoznawanej sprawie powódka dotychczas w żaden sposób nie poparła swoich twierdzeń o okolicznościach świadczących, że to wyłącznie pozwany ponosi winę za rozkład małżeństwa. Z drugiej jednak strony, skarżący nie uprawdopodobnił w wystarczającym stopniu pozostałych przesłanek określonych w art. 60 §1 k.r.o., a mianowicie stanu niedostatku, rozmiaru swoich usprawiedliwionych potrzeb oraz możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanej. Ustawodawca nie zdefiniował pojęcia niedostatku, lecz przyjmuje się powszechnie, że należy przez to rozumieć brak własnych środków oraz możliwości zaspokojenia usprawiedliwionych sytuacji życiową potrzeb uprawnionego. Pozwany, co sam przyznał, od stycznia 2014 r. odzyskał możliwość pobierania środków z renty inwalidzkiej. Wysokość tego świadczenia jest w istocie niska, lecz jak trafnie zauważył Sąd pierwszej instancji, możliwość dodatkowego zarobkowania M. K. (2) została jedynie ograniczona. Zważyć należy, iż sam pozwany w odpowiedzi na pozew przyznał, że mimo

stanu zdrowia, w jakim się znajdował, czerpał dochody z prac dorywczych, które wraz z rentą mógł przeznaczyć na zaspokojenie potrzeb rodziny (k. 26). Jednocześnie nie zostało uprawdopodobnione, aby sytuacja ta obecnie uległa zmianie. Skarżący nie uwiarygodnił także w najmniejszym stopniu zakresu potrzeb, które pozostają niezaspokojone. Odnośnie z kolei możliwości zarobkowych powódki, stwierdzić należy, iż skarżący uprawdopodobnił przedstawionym dokumentem sprawozdania z usługi detektywistycznej (k. 199 – 200), że M. K. (1) pracuje w zakładzie produkcji obuwia w miejscowości R.. Nie jest jednak wiadomo, czy osiągnane tam dochody są wystarczające do zaspokojenia potrzeb jej oraz studiujących córek.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 27 k.r.o., wskazać należy, iż przepis ten nie miał w sprawie zastosowania, albowiem obowiązek z niego wynikający jest rodzajowo odmienny od tego wyrażonego w art. 60 §1 k.r.o., z którego roszczenie wywodzi skarżący (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 39/11, OSNC 2012/3/33).

Podobnie chybiony jest zarzut obrazy art. 133 k.r.o. w zw. z art. 135 k.r.o., albowiem przepisy te zasadniczo regulują obowiązek alimentacyjny rodziców względem dzieci.

Sąd Okręgowy nie naruszył także art. 233 §1 k.p.c., który reguluje zasadę swobodnej oceny dowodów. Okoliczność, że pozwany nie przyczynił się do utrzymania rodziny, w istocie nie została uprawdopodobniona, lecz finalnie nie miała znaczenia dla zasadności wniosku o udzielenie zabezpieczenia, wobec niewiarygodnienia innych przesłanek z art. 60 §1 k.r.o. Podobnie odnieść należy się do kwestii realizacji możliwości zarobkowych powódki, która została omówiona wyżej. W kwestii pobierania środków z renty przez powódkę zauważyć należy, iż okoliczność ta w dacie ponownego składania wniosku o udzielenie zabezpieczenia zdezaktualizowała się.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podst. art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 §2 k.p.c. postanowił jak w sentencji.